

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

En daarna . . .

Psalm 73 : 24b.

Gelukkig de mens, die na dit leven nog iets te verwachten heeft, waarvan het blij vooruitzicht hem soms psalmen in de nacht doet zingen. Gelukkig de mens, die, met Asaf ingeleid in Gods heiligdommen, in het geloof rustend in het bloed des verbonds, mag belijden: "En daarna zult gij mij in heerlijkheid opnemen."

En daarna!

Aan die opneming in heerlijkheid gaat nogal wat vooraf. Een leven, waarvan het uitnemendste moeite en verdriet is. Een strijd op leven en dood tegen satan, wereld en eigen vlees. Nederlagen in die strijd, teleurstellingen van allerlei aard. Nee, dit alles doet niets af van de zaligheid, die aan de kant van God is verbonden, wanneer die dienst ons een liefdedienst mocht worden. Maar het is ook waar: "indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen". Welgelukzalig het volk, welks God de Heere is, dat Hij Zich ten erve heeft verkoren. Maar welgelukzalig is dit volk juist, omdat het, terwijl het een heel leven van strijd en lijden overziet tot aan het einde, met Asaf mag belijden: "En daarna!"

Als ik Uw raad hebt uitgediend, o Heere! Daarna! Maar ook *terstond* daarna: van de aarde naar de hemel, uit het land der vreemdelingschap naar het Vaderhuis, uit het strijdpark van dit leven naar het land van de eeuwige vrede.

"En daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen". Wat was Asaf zeker van deze grote zaak. O Asaf, wat spreekt ge grote dingen! Ja, het is waar! Maar Asaf is immers in Gods heiligdom ingegaan. Daar zag hij het einde van de goddelozen: zij storten van de top van eer, in eeuwige verwoesting neer. En dan weet hij het weer zo heilig zeker: Het is mij goed, nabij God te wezen! 'k Zal dan gedurig bij U zijn! De Heere heeft zijn rechterhand gevat. Hij zal hem leiden door Zijn raad. En mag hij dan van Hem, de eeuwige Getrouwe, mag hij op grond van Zijn Woord, van Zijn verbond, van Zijn beloften, iets anders, iets minders verwachten, dan dat Hij hem daarna in heerlijkheid zal opnemen? Wordt God dan verheerlijkt door ongeloof? Het levend geloof verzegelt toch dat God waarachtig is?

Misschien kunt, mag en durft u niet ontkennen, dat de Heere ook uw hand heeft gegrepen. En u mag soms zo hartelijk met Asaf en met al Gods volk meezingen: "Wien heb ik nevens U omhoog? Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog, op aarde nevens U toch lusten?"

Maar dan verder? Uw stem stokt: en mij, hiertoe door U bereid, opnemen in Uw heerlijkheid! U deinst terug! Het gaat te hoog! En daarna . . .

Maar is God dan een God van ja en nee? Zou Hij verlaten, wat Zijn hand begon? Zend, Heere, Uw licht en Uw waarheid, dat die ons leiden en brengen tot de berg van Uw heiligheid! Heere, vermeerder mij het geloof! Het geloof, dat Asaf deed zingen: "En daarna

zult Gij mij in heerlijkheid opnemen."

En daarna!

Daar gaat wel wat aan vooraf. En wanneer we het begin niet kennen, is er geen vervolg. Of toch: storten van de top van eer, in eeuwige verwoesting neer!

En daarna! Wie het begin mag kennen, dat Asaf kende, weet van een ander vervolg: "en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen!"

In heerlijkheid.

"En hij voerde mij weg in de geest op een grote en hoge berg, en hij toonde mij de grote stad, het heilig Jeruzalem, nederdalende uit de hemel, van God. En zij had de heerlijkheid Gods, en haar licht was de allerkostelijkste steen gelijk, namelijk de steen Jaspis, blinkende gelijk kristal . . . En de twaalf poorten waren twaalf paalen, een iegelijke poort was elk uit één paarl; en de straat der stad was zuiver goud, gelijk doorluchtig glas. En ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam . . . En de volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hun heerlijkheid en eer in dezelve. En haar poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn."

Wat dunkt u, strijdende, lijdende, vaak zuchtende pelgrims?

Maar 't vrome volk, in U verheugd,

Zal huppelen van zielevreugd,

Daar zij hun wens verkrijgen.

Ds. Vlietstra.

Van de Redactie

De eindredakteur van ons blad Ds. G. Blom is door een val in het ziekenhuis terecht gekomen. Hij heeft zijn bovenbeen gebroken. Daardoor is onze oude vriend en broeder op dit moment uitgeschakeld. Hij ligt in het streekziekenhuis te Gorinchem. We hebben hem deze morgen bezocht. Hij maakt het naar omstandigheden goed en hoopt er niet al te lang te moeten blijven. Hij mag onder alle omstandigheden goede gedachten van de Heere hebben. En dat is groot. God is aan tijd noch plaats gebonden. Hij kan het wel maken op de preekstoel, gelijk hij getuigen mocht dit j.l. zondag nog beleefd te hebben. Hij kan het ook wel maken op het ziekbed. God gedenke onze broeder en geve dat hij spoedig naar huis zal mogen om verder te herstellen. Gedenk hem in uw gebeden.

De waarnemend eindredakteur,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Van de administratie

We mogen ook deze keer weer doorgeven dat er 6 nieuwe abonnees konden worden ingeboekt. Als een late nagift voor de ontmoetingsdag, maar niet minder welkom, ontvingen we van een bejaarde lezeres een gift van f 17,50. Voor de school in Dundas werd een gift van f 1000,- ontvangen.

Voor dit alles, na de Heere, heel hartelijk dank. Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Uit het land van de Bijbel

47.

C. HET BEDRIJFSLEVEN.

III c. Kunsten en Wetenschappen. (1).

a). *De schrijfkunst.*

De schrijfkunst was al in vroege tijden bij de Hebreërs bekend. Reeds bij Abraham.

Toen Sara gestorven was, kocht Abraham van de Hethieten een stuk land om haar te begraven, van welk stuk land Efron eigenaar was. En nu ging het dus om de spelonk, zodat het de bedoeling was beide te kopen, namelijk bij de spelonk dus ook de akker. De prijs stelde Efron voor, namelijk voor 400 sikkelen zilvers, waarna de koop werd gesloten. De prijs was ongetwijfeld hoog, maar Abraham hield de eer aan zichzelf en kocht de akker. Voor deze koop zal Abraham zeker een schriftelijk bewijs gekregen hebben, dus een "koopbrief", hetzij dat men deze grifte op een kleitafeltje, dat later gebakken werd of op een papyrusblad werd geschreven. Welstaat vast, dat de schrijfkunst reeds vroeg in Kanaän bekend was. In elke stad was ook een "beroepsschrijver" in de poort der stad aanwezig. Zo lezen we in Jeremia 52 vs. 25 van een "overste" der schrijvers, die het volk des lands ten oorlog opschreef. Om nog een voorbeeld te noemen, zo lezen we in Ezechiël 9 vs. 2b: "En een man in het midden van hen was met linnen bekleed, en een schrijvers-inktkoker was aan zijn lendenen." Het ging hier over het feit, dat deze man op last van de Heere door het midden van Jeruzalem moest gaan en een teken op de voorhoofden moest tekenen van de lieden, die zuchten en uitroepen over al de gruwelen, die in het midden der stad gedaan werden.

Wij beleven thans ook zulke tijden, waarin enorme "gruwelen", ja, we kunnen wel zeggen: dag aan dag plaats vinden, zoals roofmoorden en allerlei vernielingen, sabotage's en noem verder maar op.

En dan de gruwelen, welke Gods Woord als zodanig verder aangeeft, zoals de "emancipatie", de gelijkstelling betreffende de rechten van "man en vrouw"; aan het "samen wonen" van ongehuwden, enz., enz.

En welk "zuchten" zal het dan moeten zijn over al deze gruwelen? Als een "keihard" wettisch gebaar, maar waarin het "persoonlijk smartgevoelende element" totaal ontbreekt? Ja, ook over nog veel meer "kerkelijke" gruwelen, zoals we die toch ook dienen te beschouwen, namelijk de al-meer-toeneemende afglijding van de zuivere Schriftuurlijk-bevindelijke waarheid, zoals die in Gods Woord zelf en in onze "belijdenis-geschriften" toch ligt verklaard!

Ja, zoals Paulus de jeugdige dienaar Timotheus voorhield:

"Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus is", en:

"Bewaar het goede pand, dat u toebetrouwd is, door de Heilige Geest, Die in ons woont." (II Tim. 1, vs. 13 en 14).

Welnu, geve de Heere dat ware, diepverootmoedigende "zuchten" over al de "wereldlijke" en "kerkelijke" gruwelen van vandaag!

Daartoe wekt de Heere ook Zelf de "zuchters van de binnenkamer" op, namelijk: "Ga heen, Mijn volk, ga in uw binnenste kamers, en sluit uwe deuren achter u toe." (Jesaja 26 vs. 20a).

Behoort u óók, lezer(es), door genade tot die ware "zuchters"?

En kent u óók dat zuchten, allereerst van-

wege de guwelen, welke u dan ziet in uw eigen hart?

O, dan stemt ge ook in met de dichter van psalm 38 vs. 9 (ber.):

"Maar wat klaag ik, HEER der heren?

Mijn begeren is voor U in al mijn leed,

Met mijn zuchten en mijn zorgen,

Niet verborgen;

Daar Gij alles ziet en weet".

Zulke zuchters laat de Heere niet beschaamd staan, o neen! Zij mogen dan ervaren en belijden:

"Gij hebt mijn weeklacht en geschrei

Veranderd in een blijden rei."

Keren we echter terug tot ons onderwerp, nu tot de "SCHRIJFKUNST", die al vroeg bekend was.

Zo lezen wij van Gideon, dat hij een jongen van Sukkoth vond, die in staat bleek te zijn, om voor Gideon 77 namen van de vorsten en oudsten zijner stad op te schrijven.

Waarop werd oudtijds geschreven? Opschreven, papyrus en hout, op steen. Oorspronkelijk werden voorwerpen "getekend", dat was dus "beeldschrift".

Verder ontstond het "letterschrift" bij de Phoeniciërs ± 1500 v. Chr., d.w.z. alleen de consonanten. De Grieken hebben de vocaaltekens gemaakt. Zo zijn uit de tijd van Hiskia bekend: de "Lachisbrieven", als ook de "Steen van Mesa".

Nu de vraag: waarmede werd geschreven? Waarin bestond het "Schrijfgereedschap"? Dat was een rieten pen met een inktkoker, welke aan de "gordel" werd vastgemaakt. We kunnen dat lezen in Ezechiël 9 vs. 2b:

"En een man in het midden van hen was met linnen bekleed, en een schrijversinktkoker was aan zijn lendenen." Dat was dus aan zijn gordel.

We hebben een en ander geschreven over de "schrijfkunst".

Hoe stond het met de "letterkunde"? Was daarvan al sprake? Zeer zeker. We kunnen zelfs MOZES zien als de vader der Hebreeuwse letterkunde.

Op zijn gelegde grondslag ervan bouwden later al de profeten en schrijvers voort. Zo bereikte deze letterkunde onder David en Salomo haar hoogste bloeitijd. Na de Babylonische ballingschap raakte zij in verval.

Toch kunnen wij, teruggaande vóór de ballingschap, duidelijk zien aangegeven dat de "schrijfkunst" eeuwen lang voor het Joodse volk het middel was om Gods geboden voor de kinderen en kleinkinderen te bewaren.

Zo was het "huisonderwijs" door de vaders van belangrijke betekenis. Zij leerden onder zijn leiding ook lezen, schrijven, rekenen en bovenal de WET en de voorvaderlijke instellingen. En dat onderwijs bleef honderden jaren het allervoornaamste in de opvoeding. Dat had Mozes nadrukkelijk geboden. Dat lezen we in Deut. 6 vs. 7, namelijk:

"Gij zult Mijn daden uw kinderen inscherpen."

"En leert die uwe kinderen, sprekende ervan, als gij in uw huis zit, en als gij op de weg gaat en als ge nederligt en als gij opstaat. En schrijft ze op de posten van uw huis en aan uwe poorten."

O, gel. ouders en allen, die de opvoeding door omstandigheden op zich moeten nemen, zoals bij sterfgevallen, ligt hierin ook niet een dure roeping voor u opgesloten? En met name in deze onze zo "gevaarlijke" tijd van namelozes afval en diep verval van 's Heeren kerk? Worden niet alle middelen en mogelijkheden van de zijde der "wereld", van de ontstellende en verderfelijke invloeden van het on- en bijgeloof en van satan's listige aanvallen aangewend, om onze kinderen af te brengen van de zuivere waarheid van s Heeren Woord en van Zijn liefdedienst!

Welnu! dat we mogen instemmen met de dichter van psalm 78, met de verzen 4 t/m 7:

"Wij zullen het niet verbergen voor hunne kinderen, voor het navolgende geslacht, vertellende de loffelijkheden des Heeren en Zijne sterkte en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft",

en wat verder volgt.

We hopen D.V. in een volgende les een en ander te schrijven over het "schoolonderwijs".

Dr.

Ds. v. L.

De merktekenen der christenen

2.

Eén van de grondzuilen van de reformatie is het geloof. Heel centraal wordt dit gesteld in prediking en geschrift. Dit wordt ons duidelijk wanneer wij de geschriften van de reformatoren lezen en de belijdenissen, die vastgelegd zijn in de 16e eeuw. Denk aan de onder ons bekende geschriften n.l. de Heidelbergse catechismus en de Ned. Geloofsbelijdenis. Regelmatig worden we gewezen op de betekenis en de functie van het geloof. Het geloof nu behoort ook tot de merktekenen der christenen. Nu kan de vraag gesteld worden, waarom werd dat gedaan? Werd het geloof door de Rooms-Katholieke kerk geloofd? Beslist niet. Maar de Rooms-Katholieke kerk had en heeft nog steeds een eigen begrip omtrent het geloof. Zij gebruikt wel hetzelfde woord als de Schrift doet, maar duidt er iets geheel anders mee aan. Men laat het geloof opgaan in louter toestemming, in aanvaarden van wat de kerk leert.

Voor dit geloof wordt ook gehouden de neiging om alles wat de kerk gelooft te aanvaarden, ook al weet men persoonlijk niets van het geloof. Dit op zich is een grove dwaling, want hoe kan men toestemmen en voor waarachtig houden, wat men niet kent. Die dwaling komt nog duidelijker aan het licht door te stellen, dat het geloof in zichzelf onvoldoende is. Het moet door de liefde worden voltooid en het draagt geen zigmakend karakter. Het moet komen in het leven tot een door de liefde geformeerd geloof. Dat is: geloof plus werken en dat rechtvaardigt de mens. Iemand heeft eens gezegd: "de kale boom van het "geloof" moet opgesierd worden met "onze(!)" werken". En Luther noemde deze dwaling een hels vergift. Wanneer door de reformatoren en hun volgelingen benadrukt wordt het geloof, dan wilden zij daarin recht doen aan de Heilige Schrift. Hoe wordt in de Heilige Schrift belicht het geloof en het geloofsleven. Rijk en heerlijk wordt dit gedaan. Echter, en daar komt het verzet tegen, al het menselijke wordt van de mens afgesneden. Zeker de mens komt tot geloof, tot geloven, maar alles wordt toegeschreven aan God de Heere. Geloof is genade. Geloven is genade. Beide zijn werk van de Heilige Geest. De werking van de Heilige Geest is onmisbaar, want wij zijn van nature blind voor de waarheid Gods en onwillig om het Woord van God te aanvaarden, want het spreekt ons tegen en het vernedert ons. En dat wil geen zondaar accepteren. Nu ontsteekt, zo staat er in art. 22 van de N.G.B. de Heilige Geest in onze harten, het geloof. En in zondag 25 van de Heidelbergse Catechismus wordt op de vraag "vanwaar zulk een geloof?", geantwoord "van de Heilige Geest, die het geloof in onze harten werkt door de verkondiging van het Heilige Evangelie". De werkmeester is dus de Heilige Geest. Niets of niemand kan het ware geloof, het zigmakend geloof doen ontstaan. Het is Gods gave. Ik kan niet geloven, als ik niet eerst het geloof als gave bezit, evenmin als er in de akker iets kan groeien, als niet eerst de kiem van het zaad er in geworpen is en evenmin als iemand spreken kan, die geen tong, of horen, die geen oren heeft. Tot het ware geloof komen is van 's mensen kant totaal uitgesloten.

Deze gedachte is voluit bijbels. Vandaar dat het in strijd met de Schrift is, uit te gaan van het kunnen van de mens. Het kunnen komen tot geloof en geloven. Of het mogen aanvaarden, dat het op Golgotha in orde gemaakt is. Verootmoediging is het, dat het geloof Gods gave is. Maar het is ook verblijdend, want moest het geloof iets van de mens zelf zijn, het zou geen stand houden. Gods gave is onberouwelijk en onvergankelijk. Onvernietigbaar. Het gaat niet onder in de storm van verzoeking en vervolging. Het kan fel bestreden en aangevochten worden, maar niet verloren worden. Gods gave is een blijvend bezit. Nu staat er achter het belijden in de catechismus n.l. dat de Heilige Geest de werkmeester is van het geloof geen punt, maar een komma. Er wordt aan toegevoegd dat de Heilige Geest het geloof werkt in onze harten door de verkondiging van het heilig evangelie. We mogen dit niet laten vallen,

noch er over heen lezen. Wie het doet, ziet voorbij aan het middel, waarvan de Heilige Geest gebruik maakt en dat middel is geen gering, maar een rijk, machtig middel. De Heer bewandelt de weg der middelen. Hij maakt van middelen gebruik. In het leven van elke dag blijkt dit. Door Gods goedheid zijn er levensmiddelen en geneesmiddelen. Beide zijn Zijn gaven aan ons. Langs extra-ordinaire wegen kan de Heere het leven in stand houden en het genezen. Gods Woord laat ons dat zien. Echter Zijn normale weg is het gebruik der middelen. Jesaja sprak tot Hizkia: "laat men nemen een klomp vijgen en tot een pleister op het gezwel maken en hij zal genezen". En is het niet opvallend dat Lukas de medicijnmeester steeds Paulus vergezelde op zijn reis.

Tot zaligheid kan de Heere ook langs een bijzondere weg wonderen doen, echter talrijk zijn de gegevens van de Heilige Schrift waaruit blijkt dat de verkondiging van het evangelie het middel is om het geloof te werken. Een sprekend voorbeeld hiervan is de bekende geschiedenis van Filippus en de Moorman. Door Gods voorzienige leiding kwam de rol van Jesaja in handen van de Moorman. Op de weg naar huis ging de kamerling die lezen en ondanks het niet verstaan noch begrijpen bleef hij lezen. Hoe graag zou hij het gelezene verstaan en begrijpen, maar het was uitgesloten. Hij had geen uitlegger. Nu had de Heilige Geest hem inzicht in en toepassing van de gelezen Schrift kunnen geven. Zijn ogen en zijn hart had open kunnen gaan voor Jezus als het Lam Gods, wat de zonden der wereld wegneemt. Een onverbreekelijke band had er kunnen komen aan Christus. Er had kunnen komen de blijdschap in Christus en het getuigen van Christus, want niemand kan zeggen "Jezus Christus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest". De Heilige Geest is machtig tot het doen van heilvolle daden. Aan Geestesmacht zijn geen grenzen. Maar ziet nu Gods weg. Wat gebeurt er niet! Een engel geeft Filippus opdracht om zijn arbeidsterrein te verlaten en te gaan naar de weg, die leidt van Jeruzalem naar Gaza. De Geest sprak tot Filippus "voeg u bij deze wagen". Op het hartelijke verzoek van de Moorman klom Filippus op de wagen en verklaarde de rijke Schrift. En de indringende vraag van de kamerling: "van Wie zegt de profeet dit, van zichzelf of iemand anders" werd rijk beantwoord. Beantwoord tot heil van de Moorman.

Zo nu werkt de Heere. Zo wil de Heere werken. De eeuwen door. Vandaar dat er staat in de Dordtse leerregels: "En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap, tot wie Hij wil en wanneer Hij wil. Door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en geloof in Christus, de Gekruisigde. Want hoe zullen zij in Hem geloven, van Welke zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Rom. 10 : 14, 15.

De Heere maakt gebruik van de dienst van mensen. Van hoopjes stof ergens op de wereld gevonden. Maar geroepen, bewerkt, bekwaamd door Hem om in Zijn kerk en koninkrijk te staan. De Heere plant het geloof in het hart tijdens de verkondiging van het Woord door de krachtige daad des Geestes. Het samengaan van Woord en Geest doet dus machtige wonderen in het zondaars hart. Wonderen van genade. Tot die wonderen behoort het geloof en het geloven. Met nadruk schrijft Paulus aan de Filippensen: "want u is het uit genade gegeven in de zaak van Christus te geloven". Het geloof heeft de mens dus niet van zichzelf. Men wordt er niet mee geboren. Men komt er zelf niet toe. Het is Gods gave. God schenkt het en werkt het. En dat door de verkondiging. Vandaar dat van de verkondiging van het Woord wonderen verwacht mogen worden. Door genade komt tot stand het geloof in God. Het geloof in Christus. Het geloof in de Heilige Geest. Het geloof in het Woord van de Drieënige God.

De Heere geve gezegende kerkdiensten, want "het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods". Bij deze tekst, n.l. Rom. 10 : 17 tekent Calvijn aan: "Dit is een

belangrijke plaats met het oog op de uitwerking, die de prediking heeft. Hij verzekert immers, dat daaruit het geloof geboren wordt. Weliswaar heeft hij hierboven erkend (n.l. de apostel), dat zij op zichzelf niets uitricht; wanneer het echter God behaagd te werken is dit het middel, waarvan Zijn macht zich bedient. En het is zeker waar, dat de stem van een mens nimmer tot de ziel kan doordringen; en de sterfelijke mens zou veel te hoog verheven worden, indien van hem gezegd zou worden, dat hij over de kracht beschikte om ons te wederbaren; zelfs het licht des geloofs is iets, dat te verheven is dan het door mensen zou kunnen worden meegedeeld. Dit alles verhindert evenwel niet, dat God door middel van de stem des mensen krachtadig werkt, zodat Hij door Zijn dienst in ons het geloof schept".

Ds. M.C. Tanis.

Laus Deo 8.

De ooglijder en zijn bril

God stelt Zijn Godheid, afgebeeld in de schepselen, allen zonder uitzondering voor ogen. God wordt echter alleen tot zaligheid bekend als Hij ons het licht van Zijn Woord geeft.

Dit is het voorrecht van degenen die Hij dicht en vertrouwelijker tot Zich wil verzamelen. Zo heeft Hij de Joden eenmaal Zich tot een bijzondere kudde uitverkoren. Maar ook de christenen brengt Hij door dat Woord tot de zuivere kennis. Om dit te illustreren geeft Calvijn nu het voorbeeld van oude mensen, ooglijders en allen die slechte ogen hebben. Men kan hen het allermooiste boek voorhouden. Toch kunnen zij maar net twee hoewel ze wel zien

dat er iets geschreven staat. Pas wanneer ze een bril opzetten, beginnen ze duidelijk te lezen. Die bril is de Schrift. Zij toont ons duidelijk de ware God. Hij onderwijst Zijn kerk niet alleen door de "stomme leermeesters" van de schepselen die Gods grootheid en goedheid vertellen. In Zijn Woord opent Hij Zijn heilige mond en verkondigt ons: 1e. dat er een God is die gediend moet worden; 2e. dat Hijzelf die God is, die gediend moet worden.

Zo leert Hij de uitverkorenen tot Hem op te zien.

Dat is hun voorrecht boven anderen. Ziende door de bril van het Woord hebben Adam, Noach, Abraham en de overige vaders hun Schepper ontdekt. Zij hebben ontdekt wie die God is door wie de wereld geschapen is en bestuurd wordt.

De kennis van God als Verlosser in de Middelaar Jezus Christus laat Calvijn hier nog rusten. Dit is de diepergaande kennis die dode zielen levendmaakt. Hij wil nu nog niet spreken over de val van de wereld. Daarom handelt hij ook nog niet over het redmiddel. Ook laat hij het verbond nog rusten, waardoor God de kinderen van Abraham tot Zijn kinderen heeft aangenomen.

Bijzondere leerschool

De kinderen Gods krijgen in het Woord een bijzondere leerschool, zegt Calvijn. Hij verwijst dan allereerst naar Ps. 19. Gods heerlijkheid en eer wordt door de hemelen verteld. Door de vastgestelde opeenvolging van dagen en nachten wordt Zijn majesteit gerezen. Maar de Wet (d.i. het Woord) des Heeren is volmaakt, bekerende de ziel. De getuigenis des Heeren is gewis, de eenvoudigen wijsheid gevende. De bevelen des Heeren zijn recht, verblijdende het hart; het gebod des Heeren is zuiver, verlichtende de ogen."

Hetzelfde vinden wij in Ps. 29. Daar is sprake van de verschrikkelijke stem Gods. In de donder, de wervelwinden, de regenvlagen en de stormen schokt zij de aarde. Bergen sidderen, cederen worden verbroken. Zo doet Hij Zich kennen in het rijk van de natuur.

Toch blijven de ongelovigen doof voor alle stemmen Gods die in de lucht weerklinken. Echter pas in het heiligdom, waar Zijn Wóórd spreekt, wordt Zijn lof bezongen.

Om deze reden sprak Christus tot de Samaritaanse vrouw (Joh. 4 : 22) dat haar

volk niet wist wat het aanbad. Alleen de Joden kenden de ware God, n.l. uit de Woorden Gods die hen waren toebetrouwd.

Het gezag van het Woord

Alleen het Woord kan ons de Schepper doen kennen. Maar zijn de woorden van de Schrift wel van God? Met andere woorden: vanwaar heeft de Schrift haar gezag? Vanwaar heeft zij haar geloofwaardigheid? Immers alleen wanneer wij van haar gezag overtuigd zijn, alleen wanneer wij er zeker van zijn dat zij van God is, zullen wij haar eerbiedigen. Dán valt ook alle twijfel weg. Dan zouden wij ook niet de vermetelheid hebben om haar ons geloof te onzeggen. De gelovigen willen er zeker van zijn dat ze uit de hemel is voortgekomen. Alsof ze levende stemmen van God zelf uit de hemel gehoord hebben.

Calvijn wijst dan op de zeer gevaarlijke dwaling van de Rooms kerk die de onaanastbare Waarheid van het Woord Gods op het oordeel van de kerk zelf laat steunen. Alleen die Roomse kerk zou ons de zekerheid kunnen geven dat het Woord van God voortgekomen is? Men is zich er niet van bewust dat men zodoende de Heilige Geest bespot. De kerk zou uit moeten maken welke boeken tot de Bijbel behoren en welke niet? Dat is niet anders dan teugelloze tirannie. Het geweten van de gelovigen zou op deze wijze in nood komen. Als de vastheid van de beloften omtrent het eeuwige leven van mensenoordeel afhankelijk gemaakt wordt, worden zij alleen maar geslingerd!

Calvijn bestrijdt dus de gedachte dat alleen de Roomse kerk ons ervan kan overtuigen dat de Schrift van God is voortgekomen. De Bijbel zou dan voor ons alleen gezag hebben omdat de kerk haar dit gezag toeschrijft. Terecht verwijst hij ons dan naar Ef. 2 : 20. Daar lezen wij dat de ware gelovigen, gebouwd zijn op het fundament der apostelen en profeten.

Daarmee bedoelt Paulus de leer van de apostelen en profeten. Dat deze leer door Góð en niet door mensen is ingegeven stond voor de ware gelovigen reeds vast vóórdat het machtige instituut van de Roomse kerk bestond. Vóórdat pausen en concilies uitspraak deden over de Goddelijke oorsprong en het Goddelijk gezag van de Schrift. Juist omdat men daarvan tevóren reeds overtuigd was, kon de kerk ontstaan.

De Schrift zélf biedt aan de gelovigen een duidelijk besef van haar geloofwaardigheid en gezag. Zoals een natuurlijk mens niet het oordeel van anderen nodig heeft om vast te stellen of iets zwart of wit van kleur, zoet of bitter van smaak is.

Augustinus

Om haar standpunt meer geloofwaardig te maken, beroept de Roomse kerk zich op een uitspraak van de kerkvader Augustinus.

In één van Zijn werken heeft hij eens geschreven dat hij het evangelie niet zou geloven, als het gezag van de kerk hem daartoe niet bewoog.

Augustinus wil daarmee echter niet zeggen (en Calvijn toont dat aan uit het verband) dat het geloof van de vromen gegrondvest is op het gezag van de kerk.

Augustinus wil alleen duidelijk maken: dat toen hij zelf nog onbekend was met het ware geloof, hij op geen andere wijze er toe gebracht kon worden om het evangelie te omhelzen als de vaste waarheid Gods dan door het gezag van de kerk. Dan vervolgt hij: En is het een wonder dat iemand die Christus persoonlijk nog niet heeft leren kennen, acht slaat op het algemene oordeel van de kerk? De ongelovigen worden dus aanvankelijk aangedreven door middel van het eenparig gevoelen van de kerk om de zekerheid van het evangelie te geloven.

Maar daar blijft het niet bij!

Augustinus zegt wel dat wij hen moeten volgen die ons uitnodigen om te geloven wat wij persoonlijk nog niet kunnen aanschouwen.

Maar dat de gelovigen daarná "door het geloof krachtiger geworden, waardig worden te verstaan, wat zij geloven, doordat niet meer mensen, maar God zélf onze geest verlicht en versterkt".

Het is dus niet onjuist dat zij aanvankelijk door eerbied voor de kerk tot leergierigheid

gebracht worden. Het gezag van de kerk noemt Calvijn "de inleiding, waartoe wij door het geloof in het evangelie worden voorbereid". Maar de diepste zekerheid van de vromen rust op een heel ander fundament: de persónlijke verlichting door Gods Geest!

Guido de Brès

Deze gedachtengang van Calvijn heeft ook zijn neerslag gevonden in het vijfde artikel van onze nederlandse geloofsbelijdenis. De opsteller hiervan Guido de Brès, eenmaal leerling van Calvijn in Genève, belijdt omtrent het gezag van de Schrift het volgende: Al deze boeken ontvangen wij voor heilig en kanoniek (kanon = regel of richtsnoer) om ons geloof daarnaar te reguleren, daarop te gronden en daarmee te bevestigen. En wij geloven zonder enige twijfeling ál wat daarin begrepen is. En dat niet zozeer, omdat ze de kerk aanneemt en voor zodanig houdt, maar inzonderheid omdat ons de Heilige Géést getuigenis geeft in onze harten dat zij van God zijn".

"Niet zozeer omdat ze de kerk aanneemt." Het oordeel van de algemene christelijke kerk over het gezag van de Bijbel is dus niet zonder betekenis. Maar het is niet genoeg: "inzonderheid omdat de Heilige Geest in onze harten getuigenis geeft, dat zij van God zijn." Dát geeft de doorslag: het getuigenis van de Geest. Dáárom buigen de vromen onder het Woord. Dáárom is het Woord voor hen geloof-waardig en eerbied-waardig.

Wordt vervolgd D.V.
Ds. L.W. van der Meij.

Een proefschrift getiteld "Bewaar het Pand" 4.

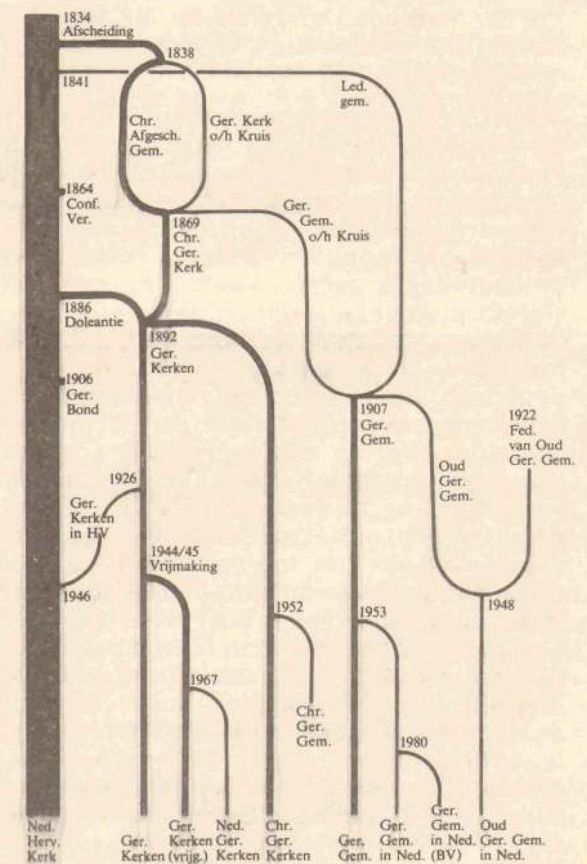
We komen nu tot een zeer belangrijk hoofdstuk, het 5e, getiteld: *Bevindelijke gereformeerden*.

Daarmee begint Dr. Janse aan zijn eigenlijke onderwerp. In dit hoofdstuk wordt een globaal beeld geschetst van de bevindelijke gereformeerden, één van de vele religieuze groeperingen in ons land.

Eerst schetst Dr. Janse het profiel van de bevindelijk gereformeerde groepering.

"Evenals we dat bij andere geestelijke stromingen kunnen waarnemen, werden ook in het gereformeed protestantisme de verschillen in interpretatie en (her)definiëring van de oorspronkelijke traditie groter, naarmate de tijd verder voortschreed en daardoor de situatie ingrijpend veranderde. Dat heeft geleid tot een grote kerkelijke verdeeldheid in de gereformeerde gezindte (zie figuur 1)

Figuur 1 Kerkelijke splitsingen en fusies in de gereformeerde gezindte

en, deels daarmee samenhangend en soms daar dwars doorheen lopend, tot een grote verscheidenheid in geestelijke ligging. Zo

bestaan er tussen de confessioneel hervormden en de vrijgemaakt gereformeerden belangrijke verschillen en zijn tussen de Gereformeerde Kerken en de Oud Gereformeerde Gemeenten de tegenstellingen helemaal onafzienbaar geworden."

De figuur, waarnaar Dr. Janse verwijst, willen we apart in ons blad opnemen. De verdeeldheid in kerkelijk opzicht komt duidelijk uit. We vinden in de figuur geen aanduiding van de verschillende gemeenten, die tot geen kerkverband behoren.

Op blz. 64 schrijft Dr. Janse:

"Dit beklemtonen van bekering en bevin-ding door de bevindelijk gereformeerden veroorzaakt een fundamentele kloof met de andere gereformeerden - vooral die uit de Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) - die op grond van hun beschouwing van het genadeverbond en de kinderdoop, er min of meer van uit gaan dat de gemeenteleden kinderen van God zijn. Ook al hanteren beide groeperingen dezelfde belijdenisgeschriften (de Drie Formulieren van Enigheid), door de diametraal tegenovergestelde visie op de geestelijke status van hun gemeenteleden, functioneren deze belijdenisgeschriften geheel verschillend. Voor de prediking, het geloofsleven, de gemeentebeschouwing, de opvoeding van de kinderen en het christelijk onderwijs is dit verschilpunt van grote betekenis. Bij de bevindelijk gereformeerden worden de gedoopte gemeenteleden geacht onbekeerd te zijn, tenzij zich het tegendeel openbaart."

In de Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) geldt veel-er dat de gedoopte gemeenteleden allen kinderen van God zijn of althans daarvoor gehouden willen worden, tenzij het tegen-deel blijkt (Moerkerken, 1981, pag. 417-420)." Dr. Janse schrijft op blz. 65 over: Verschei-denheid: links, rechts en midden:

"Overigens moeten we hierbij wel bedenken dat er onder de bevindelijk gereformeerden zelf ook een duidelijke verscheidenheid is." Er zijn lichte zwaren en zware zwaren, om het moeilijk te maken. En dan is er een grote tussengroep die "op drift is", aldus Van der Meiden (Van der Meiden, 1968, pag. 10). Die verscheidenheid veroorzaakt in bevindelijk gereformeerde kring ook allerlei spanningen, ja, soms zelfs hooglopende conflicten. Dat maakt ook de precieze afgrenzing van de groepering naar buiten betrekkelijk arbitrair. Het is van groot belang dit gegeven in gedachten te houden wanneer we in het ver-volg handelen over de bevindelijk gerefor-meerden. Deze groepering is bepaald niet homogeen. Wij zullen dan ook herhaaldelijk -hoe voorzichtig we daarmee ook moeten zijn - een rechter- en een linkervleugel en een middengroepering onderscheiden." Verder handelt Dr. Janse op blz. 66 over: Kerkelijke localisering. We lezen daar o.a. het volgende:

"Ondanks deze verscheidenheid is er tussen de verschillende auteurs een vrij grote mate van overeenstemming over de vraag waar de bevindelijk gereformeerden kerkelijk gelocaliseerd moeten worden. Zowel Van der Meiden, als Tennekes en Brunt rekenen tot de bevindelijk gereformeerde stroming de Gereformeerde Gemeenten, de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland, alsmede verschillende zelfstandige gemeenten of gemeentegroepen van oud gereformeerde signatuur. Verder een deel van de Christelijke Gereformeerde Kerken. Tennekes spreekt van een belangrijk deel, maar Van der Meiden merkt terecht op dat men het merendeel van die kerken er niet toe rekenen mag. Ten slotte een deel van de Gereformeerde Bond in de Hervormde Kerk. (...)

De bevindelijk gereformeerden moeten niet gezocht worden in de grote Gereformeerde Kerken (plm. 840.000 leden) en evenmin in de hiervan afgesplitste plm. 105.000 leden tellende Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) of in de hiervan afgesplitste plm. 30.000 leden omvattende Nederlands Gereformeerde Kerken." (...)

Dr. Janse geeft hierna een Nadere typering van de verschillende kerken. We menen er goed aan te doen het eerste gedeelte te citeren, omdat wij daar ook bij betrokken zijn en

op een bepaalde plaats worden ingedeeld. We lezen op blz. 66/67 het volgende:

Bezien we de bevindelijk gereformeerde kring nader dan kunnen we vaststellen dat de Gereformeerde Gemeenten (plm. 86.000 leden) een belangrijke component vormen van de bevindelijk gereformeerde stroming. Daarin nemen zij veelal een middenpositie in, zij het dat een groeiend deel van de leden van deze gemeenten tot de linkervleugel van de bevindelijk gereformeerde groepering gerekend moet worden. Ook al vanwege hun middenpositie komt men in de verschillende organisaties van de bevindelijk gereformeerden (S.G.P., Reformatorisch Dagblad etc.) onder het kader relatief veel leden van de Gereformeerde Gemeenten tegen."

Ter rechterzijde van de Gereformeerde Gemeenten staan de vermoedelijk ongeveer 17.000 leden tellende Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland en de Gereformeerde Gemeenten in Nederland (ongeveer 16.000 leden), alsmede een aantal zelfstandige gemeenten en gemeentegroepen, o.a. de Gereformeerde Gemeenten in Nederland (buiten verband) en de naamloze gemeenten ontstaan uit de prediking van ds. B. Sterkenburg (1809-1900) en ds. H. Stam (1839-1916). Deze groeperingen moeten dan ook tot de rechtervleugel van de bevindelijk gereformeerden gerekend worden. Zij kenmerken zich door een uiterst strenge leer en levensopvatting. In hun ogen zijn de andere bevindelijk gereformeerden vaak te gemakkelijk als het gaat om de kenmerken van het ware geloof of om de rechte levenswandel. Vooral de Gereformeerde Gemeenten in Nederland zijn deze mening toegedaan en hebben daarom de neiging zich zoveel mogelijk apart op te stellen. Het blad *De Wachter Sions* is hun spreekbuis.

Van de Christelijke Gereformeerde Kerken (plm. 76.000 leden) kan niet meer dan een vijfde of een zesde tot de bevindelijk gereformeerde richting gerekend worden. Zij hebben zich gebundeld rond het blad *Bewaar het Pand*. In die plaatsen waar de Christelijke Gereformeerde Kerk van een andere signatuur is, bezoeken de bevindelijke gereformeerden vaak een nabijgelegen Christelijke Gereformeerde kerk van de eigen richting. Christelijke Gereformeerde predikanten die duidelijk tot een andere richting behoren, worden in de bevindelijke gemeenten niet op de preekstoel toegelaten. In sommige plaatsen zijn er zelfs twee aparte Christelijke Gereformeerde kerken van verschillende signatuur. Binnen de bevindelijk gereformeerde groepering worden de christelijk gereformeerden veelal tot de linkervleugel en de middensector gerekend.

Een belangrijk deel van de bevindelijk gereformeerden bevindt zich in de Ned. Hervormde Kerk. Sommigen van hen behoren - in de terminologie van Van der Meiden - tot de zwaarste zwaren en voelen zich sterk verwant met de Oud Gereformeerde Gemeenten (Nooy-Palm, 1971, pag. 155-157). Anderen behoren tot de Gereformeerde Bond en moeten veelal tot de linkervleugel van de bevindelijk gereformeerde groepering worden gerekend. Sinds 1982 verschijnt het blad *Het Gekrookte Riet* als de spreekbuis van die bevindelijk gereformeerden in de Hervormde Kerk, die tot de uiterste rechtervleugel van de Gereformeerde Bond behoren, of zich ter rechterzijde van de Bond bevinden." Tot zover Dr. Janse. We hopen in een volgend artikel hierop terug te komen.

B.

Hindernissen voor ons om te geloven dat God is een God van vertroosting

Wanneer de zon helder schijnt doen haar warme stralen de vochtige mist van de aarde opdrogen, en dikwijls verduistert zij haar glans. Wanneer een lamp is aangestoken, hoe helderder zij schijnt, des te meer vergaderen de insecten zich er omheen. En hoe helderder enige waarheid van God is, des te meer doet Satan pogingen om er zulke mistdampen om te vergaderen, die haar moeten verduisteren, als hij haar werkelijk niet helemaal kan vernietigen.

En zo mogen wij verwachten dat we zullen ontdekken, dat er vele hindernissen zijn voor een vast geloof dat God is een God van

vertroosting. Ik ben er op geen enkele wijze over verwonderd, dat het zo is en ik zou een instrument van de zegen Gods willen zijn in het wegnemen daarvan. Maar voor we deze hindernissen kunnen verwijderen moeten we ze zien. En wat zijn ze?

Eén grote hindernis is ons gevoel ze niet verdiend te hebben - hoe zeer onwaardig wij geheel en al de vertroosting zijn, en in het bijzonder van zulk Eén als God, Die het ter hand neemt om ons te vertroosten. Wat betreft die onwaardigheid, er kan niet een zweem van twijfel zijn. Het is helemaal terecht, dat u zou gevoelen dat u enig goed van God hoegenaamd ook niet waardig is. Zo ver het er van af is het gevoel verkeerd te vinden, is het een zegen om er mee te beginnen; en wanneer u het ongelukkig genoeg niet had, zou ik genoodzaakt zijn te zeggen: "We kunnen zelfs niet de eerste stap naar de vertroosting van God zetten als we dit niet krijgen te zien en te geloven. Want God wil niet hebben, dat iemand spreekt van of denkt over verdienst".

"Verdienste heb ik geen enkele te brengen, Slechts aan Uw kruis klem ik mij vast."

Dit zijn de gevoelens van dezulken die geschikt zijn voor vertroosting en er zeker van zijn deze te zullen krijgen.

Zo nu, allereerst: wees zeer dankbaar dat u gevoelt enige vertroosting onwaardig te zijn of iets anders dat goed is. Dat op zichzelf moet u enige vertroosting brengen. Want als u dit gevoelt, hebt u niet te doorzoeken al de vernederende en onderwijzende bedoelingen van God, waardoor Hij de hoogmoed uit mensen wegneemt. Als gij reeds ledig zijt behoeft God u niet te ontledigen. En laat mij u verder vertellen, dat wanneer u niet gevoeld had vertroosting zo onwaardig te zijn, er niet te zeggen is welke tuchtiging u nodig zou hebben gehad. U zou tienmaal meer ongetroost zijn geworden dan gij nu zijt. De wet van God als verbroken en u als de verbreker zou u kunnen zijn getoond in zulke verschrikkelijke kleuren met het doel om u geheel te verbreken. U zou kunnen zijn gebracht in dieper wateren in de weg van ziekte, zelfs dan die waarin gij nu zijt. Ik ben blij dat God op dit punt niet drukkender met u heeft te handelen. "Hij vervult de hongerige met goederen, maar de rijke zendt Hij ledig weg". "Deze ellendige riep tot de Heere en de Heere verlost hem uit al zijn benauwdheden". "Ik ben niet meer waard Uw zoon genaamd te worden." Er was het gevoel van onwaardigheid bij de verloren zoon en we weten hoe gezegend het met hem eindigde. Wel, als u de hongerige zijt en de ellendige en de verloren zoon, dan zult u worden vervuld, verlost en ontvangen.

Er is iets anders wat u zeker een hinderpaal voor u zult vinden om te geloven, dat God mogelijk een God van vertroosting voor u kan zijn.

U weet, dat u een verdorven, achterdochtige natuur hebt. Zodra Adam viel werd hij achterdochtig jegens God; en al zijn nakomelingschap heeft deze verdenking van hem geërfd. Inderdaad, achterdocht is een deel van de verzoeking, waarmee Eva eerst werd aangevallen; want toen Satan haar vertelde, dat God wist, dat op de dag waarop zij en Adam van de boom aten dan hun ogen zouden worden geopend en als God zouden zijn, kennende het goed en het kwaad, wat is dit anders dan een verdachtmaking ingieten in de ziel van de vrouw, dat God haar deze kennis misgunde en bang was dat zij aan Hem gelijk zou worden.

Dit element van verdachtmaking was sterk in de eerste verzoeking en het is sindsdien sterk gebleven. Daarom is het geen wonder, dat u God verdenkt en harde gedachten van Hem hebt.

Nu, hier is een kwaad, duidelijk en goed omschreven, waartegen we moeten vechten. We moeten niet altijd God verdenken. Als Hij iets tot ons zegt moeten we niet denken, dat Hij iets anders bedoelt. We moeten niet veronderstellen dat Hij dubbelhartig is in een van Zijn wegen. We moeten tot onszelf zeggen: "Hij sprak zo en zo en daarom meent Hij het, ik wil Hem houden aan Zijn Woord, ik wil me niet bezig houden met het zoeken naar twee of drie meningen omtrent Zijn duidelijke verklaringen; wat Hij zegt

wil ik nemen in het duidelijke hollands ervan. We moeten ons niet bezig houden met het zoeken naar verschillende uitleggingen en beperkingen en allerlei soorten dingen buiten de gewone. Hoe meer we ons houden aan de gewone weg van spreken en denken over God des te beter.

Leen, denk daaraan, geliefde vriend, en verleen God nooit meer. Het is deels door deze verdenking dat we God verkeerd begrijpen, en waar er ook misverstand is, daar is verarring en ellende.

Er is nog een hindernis uit de vele die ik zou willen noemen, en dat is de oude slechte gewoonte om niet van Hem te verwachten wat goed is.

Deze oude verdenkende en niet-begrijpende natuur van ons maakte, dat wij denken dat God de laatste Persoon is van Wie we wat goed is konden verwachten. Als we straf verdienden en toorn wegens de zonde en veroordeling en soortgelijke zaken, dan was Hij het van Wie wij deze verwachtten, maar zeker niet goede dingen. En toch, toen Hij Zich aan Mozes openbaarde, wat lezen we anders dan Zijn heerlijkheid?

Toen de Israëlieten onder de goddelijke hand waren, onder zwaar lijden van God Zelf wegens hun zonde, wat, menselijk gesproken, kon meer onwaarschijnlijk zijn dan dat van God Zelf hun hulp zou komen? Doch zie wat is gezegd in Deuteronomium 4 : 27-31: "En de HEERE zal u verstrooien onder de volken; en gij zult een klein volksken in getal overblijven onder de heidenen, waar de HEERE u henen leiden zal. En aldaar zult gij goden dienen, die des mensen handen werk zijn, hout en steen, die niet zien, noch horen, noch eten, noch rieken".

Nu, vanwaar konden zij hulp vinden? Zij moesten deze verwachten van Hem: "Dan zult gij van daar de HEERE, uw God, zoeken en vinden, als gij Hem zoeken zult met uw ganse hart en met uw ganse ziel. Wanneer gij in angst zult zijn, en u al deze dingen zullen treffen, in het laatste der dagen, dan zult gij wederkeren tot de HEERE, uw God, en Zijn stem gehoorzaam zijn. Want de HEERE, uw God, is een barmhartig God; Hij zal u niet verlaten, noch u verderven, en Hij zal het verbond uwer vaderen, dat Hij hun gezworen heeft, niet vergeten." Wat God even duidelijke als mogelijk zegt is dit: Gij hebt overtreden tegen Mij, maar wat Mij betreft moet u hierop letten: "Het heeft u bedorven, o Israël, (zegt Hij in Hosea 13 : 9) want in Mij is uw hulp."

Maar misschien zegt u: "Ik dacht nooit veel aan God, ik was nooit gewoon om tot Hem op te zien." Wel, dat is in het verleden zeer slecht geweest, maar waar we mee te maken hebben is het heden. Het verleden is dood en heengegaan en laat de doden hun doden begraven. We kunnen het slechte en dwaze verleden niet veranderen. Het zal altijd blijven wat het is. Maar waar we mee te maken hebben is dat het zich niet zou voortzetten in het heden, dat het ons nu niet zou benadelen, dat het inderdaad zou zijn "een verleden".

Nu, zeg tot uzelf: Dat is een slechte oude gewoonte van mij om niet op te zien tot God. Ik moet er helemaal mee breken. Laat Hij nu alle dingen nieuw met mij maken. Dit dwaze en schadelijke verleden heeft geen recht om beslag te leggen op het tegenwoordige. Elke dag heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad.

Nu, wanneer er moeilijkheden rijzen zijn ze zeer geschikt om te ontmoedigen. Dat is hun natuurlijke tendens. Een ontmoedigd mens is altijd een zwak mens. Dat weet Satan zeer goed; en daarom legt hij alle soorten ontmoedigingen op de weg van ons gaan tot God om vertroosting.

Wanneer u merkt, dat de ene bedenking na de andere in uw gemoed oprijst, waarom zou u niet tot God opzien om u te troosten, in plaats van verslagen van hart te zeggen: "Dit is de meest natuurlijke zaak van de wereld, precies wat ik mocht hebben verwacht. Dit is deel van de oude slechte weg die ik bezig ben te verlaten. Ik denk dat Satan moet zien dat ik in alle ernst tot God opzie, daar hij zovele obstakels op mijn pad opricht."

Ik ben ervan overtuigd, mijn vriend, dat u een grote menigte ontmoedigingen hebt. Is er ooit iets groots en duurzaam zonder deze tot stand gebracht? Zij zijn de juiste atmos-

feer, waarin wat groot en goed en duurzaam is voltooid is.

Grijp moed uit ontmoediging. Zeg: "Satan ziet dat ik nu op de rechte weg ben en tracht mij zoveel als hij kan te hinderen. Eng is mijn poort en nauw is mijn weg en dat is een goed teken, dat het einde van die weg recht is."

U moet niet enkel uzelf veroordelen. U hebt dat eenmaal gedaan - laat het voor eens en altijd zijn. Als u al uw tijd besteedt om uzelf te veroordelen, hebt u er geen te besteden om God te vinden. Ik geloof niet, dat het God behaagt, wanneer iemand al zijn tijd besteedt aan zelfveroordeling. Wanneer Hij wil dat hij leeft in de geest van zelfveroordeling, hoe kan hij in werkelijkheid leven in iets anders? Maar om altijd te treuren en zichzelf te veroordelen is naar mijn mening niet wat Hij wil als het deel van Zijn volk. Ik denk dat God wel tot ons mocht zeggen: "Wat! altijd zien op zichzelf en nooit een blik slaan op Mij! Wat! zie op Mij en verwacht nooit enige vertroosting daarbuiten! Zijn uw zonden van meer gewicht dan Mijn genade? Moeten zij al de grond in beslag nemen en geen ruimte voor Mij overlaten om te handelen in vertroosting en zegening, de weg waarin Ik graag handel?" Wees er zeker van, dat er iets meer dan uw zonden moet worden getoond wil God worden verheerlijkt. Hij zal meer worden verheerlijkt doordat gij wordt vertroost dan door het voortdurend weigeren om te worden vertroost of door het uitschreeuwen, dat gij onwaardig zijt om vertroost te worden. Zelfveroordeling is goed op haar plaats, maar zij is zeer slecht buiten haar plaats; en zij is buiten haar plaats, wanneer wij haar zo groot maken, dat zij de vertroosting van God kan teniet doen. We kunnen een penny-stuk zo dicht bij onze ogen houden dat het zelfs de zon verbergt en we kunnen ons persoonsje in zo'n positie plaatsen, dat het God te niet doet.

Nog meer, u moet het in deze zaak van vertroosting niet opgeven noch in enig punt van het godsdienstige leven, omdat u niet verder schijnt te komen. Dikwijls maken wij vordering, wanneer we het niet weten dat we het doen. God verandert nooit en Zijn weldaden zijn niet afhankelijk van onze vordering. Dit is een meten van onszelf door onszelf en dat is niet de maatstaf van de Heere.

Ook moet u geen ruimte geven aan neerslachtige en wanhopige gedachten, omdat u geen geestelijke verrukkingen ondervindt. Er zijn vele kinderen van God, die helemaal nooit geweten hebben van het komen tot enige geestelijke verrukking noch verkregen hebben iets meer dan een kalm en vredig vertrouwen op Hem. Zij geloofden in een heerlijkheid die zou worden geopenbaard. Zij geloofden in een toekomst en waren al tevreden met daarop te wachten.

Verrukkingen zouden hier zeer slecht voor ons kunnen zijn. Sommigen van meest standvastige Christenen, hebben nooit enige verrukking in hun leven gehad. En sommigen, die zeer hoog gestegen zijn in verrukkingen zijn zeer laag afgedaald in moedeloosheden.

Maak niet het hof aan verrukkingen. Zie er niet naar uit als kentekenen. Beschouw ze op geen enkele wijze als wezenlijk voor het Christelijke leven of de vertroosting ervan. Als God ze geeft is het nodig dat Hij er genade bij geeft en voor wie ze kent is het nodig dat Hij ook beproeving geeft.

Paulus was opgetrokken tot in de derde hemel en hoorde woorden, die het niet geoorloofd is te uiten en om die verrukking veilig te stellen had hij te ontvangen een doorn in het vlees, die, hoewel hij driemaal smeekte om wegneming, niet werd weggenomen.

Houd er rekening mee, dat u een gehinderd mens is en zeg dikwijls, wanneer er wolken komen tussen u en God: "Ach, dat is een hindernis. Ze verandert God niet, ze verandert niet mijn positie tegenover God; maar het is een hindernis en het doet het werk van iemand die hindert."

En wanneer de hindernissen komen, laten ze ons niet ontmoedigen. Laten we zeggen: "Deze zijn wat we ervan moeten verwachten, maar ze hebben geen macht tegenover de Heere." Millioenen gehinderde mensen zijn hun wolken en verdriet te boven ge-

komen. Millioenen zijn het land ingegaan waar geen hindernissen meer zijn. Hoe kon ik verwachten, dat Satan zou toestaan, dat ik enig goed ding ongehinderd zou hebben? Ik moet de Christelijke strijd voortzetten op mijn bed, op dezelfde wijze alsof ik in de wereld was. Vroeger of later zal ik ook mijn volkomen overwinning behalen, en zal ik uitroepen: "Gode zij dank, die mij de overwinning geeft door mijn Heere Jezus Christus."

B.

Gemeentegids Zaamslag

Na ruim 4 jaren is er een nieuwe gids verschenen. Dat was nodig vanwege de vele mutaties, die regelmatig doorgaan. Er zijn blanco bladzijden om die te verwerken, maar t.z.t. zal er wel weer een nieuwe uitgave moeten komen.

Ds. Van der Meij schreef een Woord vooraf. P. Hamelink en J. Kousemaker hebben veel voor deze uitgave gedaan. We vinden in de gids allerlei informatie. We nemen daaruit over, dat er op 1 juni j.l. 242 belijdende en 204 doopliden en 16 medelevenenden waren. Allen worden met naam, geboortedatum, adres en telefoonnummer vermeld. Bepaalde achternamen komen veel voor.

B.

Jaarverslag 1984

Stichting Reformatorische Pens iontehuizen. Het adres van de stichting is Postbus 36, 6720 AA Bennekom.

We hebben al eerder op deze stichting geweten. Ze beheert twee Psychiatrische Pens iontehuizen, n.l. Avondrust te Bennekom en Bethesda te Puttershoek. We willen enkele mededelingen uit het verslag overnemen: Het blijft het streven naast het behouden van de eigen identiteit van de tehuizen te komen tot een samenwerkingsverband met deskundigen uit eigen kring. Bijna alle verzoeken tot plaatsing moeten bij gebrek aan ruimte worden afgewezen. Uitbreiding van de capaciteit van beide tehuizen is dan ook dringend gewenst. Veel adspirant-bewoners komen helaas nog vaak terecht in tehuizen of instellingen waar het leefklimaat op gespannen voet staat met de eigen levensovertuiging.

Het verslag biedt verder allerlei informatie.

B.

Jaarverslag 1984 - 1985

van de Bijbelvereniging, v.h. De Nederlandse Gideons.

Het devies is: in iedere hotelkamer en in iedere ziekenhuiskamer een Bijbel. Begonnen is met de bewerking van bungalowparken.

Het verslag geeft inzicht in de gang van zaken, de activiteiten enz.

Het adres van de vereniging is Sportlaan 976, 2566 NE 's-Gravenhage.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 1

Beste jongelui!

"De geschiedenissen van Nehemia, zoon van Hachalja."

Neh. 1 : 1a.

Nehemia is niet zo erg bekend. Er is in de bijbel een boek dat zijn naam draagt. Docher wordt weinig uit gepreikt en er wordt ook niet veel over geschreven. Daarom kan het zijn nut hebben als we met Nehemia en alles wat hij heeft meegemaakt, nader kennis maken.

De eerste regel van het eerste vers hebben we hier boven afgedrukt. Dat geeft eigenlijk de gehele inhoud van het boek weer. Het is natuurlijk niet de bedoeling om dit in een artikel te doen. Het is ook niet de bedoeling om het eindeloos uitgebreid te doen. Toch hopen we het wel zo te doen, dat een ieder die

wat leren wil, er de nodige lering uit zal kunnen trekken.

Nehemia wordt de zoon van Hachaljage-
noemd om hem te onderscheiden van een
andere Nehemia, die in dit boek ook genoemd
wordt, namelijk in Neh. 3 : 16. Deze heet
Nehemia, de zoon van Azbuk. We zullen
later wel meer van hem horen.

Nehemia, de zoon van Hachalja, daar is ons
verder, wat zijn afkomst betreft, weinig van
bekend. We zouden hem een zoon van Adam
kunnen noemen, doch dat zijn wij allemaal.
Gevalen Adamskinderen. Dat is Nehemia
ook geweest. En dat heeft hij door de ontdek-
kende werking van de Heilige Geest zelf ook
geweten. Het is een vraag van betekenis, of
wij, door dezelfde ontdekkende werking van
de Heilige Geest ook weten, dat wij gevallen
schepselen zijn. Dat de meeste lezers dit met
hun verstand toestemmen, daar twijfelen we
niet aan. Doch hoe nuttig en nodig het ook is,
dat we het verstandelijk weten, het is niet
genoeg.

We moeten het bevindelijk weten. En als we
het bevindelijk mogen weten, zullen we niet
hoog van de toren blazen, doch een lage
plaats kennen in ons leven, waar we weten te
buigen voor God.

Het dateren van de geschiedenissen van
Nehemia is niet zo eenvoudig. Hij is een tijd-
genoot van Ezra geweest. Deze is in Jeruza-
lem terechtgekomen, nadat Kores bevel ge-
geven had aan de weggevoerden om weder
te keren naar hun land. Men had toen de
tempel al wel herbouwd, maar met de muren
van de stad Jeruzalem was het nog maar
treurig gesteld. Want er woonden in het land
Kanaän Samaritanen. Dat was een gemengde
bevolking, die door de heidense koningen
daar was geplant. Degenen die niet wegge-
voerd waren en degenen die waren terugge-
keerd, hadden zich daarmede vermengd.
Deze vermenging deed de oorspronkelijke
bewoners geen goed. Want de zeden en
gewoonten van de heidense volken werden
overgenomen, waardoor de zuivere dienst
van God schade leed.

Ezra heeft een zekere reformatie tot stand
zoeken te brengen onder de joodse bevolking
die er was blijven wonen en degenen die er
door wederkeer waren terechtgekomen. Dat
gaf heel wat beroering. Want velen waren
met vreemde vrouwen getrouwd, en die
moesten zij allemaal wegsturen. Deze dingen
zijn in het boek, dat de naam van Ezra
draagt, te lezen.

Ik geloof dat dit ook allemaal tot onze lering
beschreven is. Want het gevaar van de ver-
menging is altijd nog aanwezig en daar heeft
de kerk nog nooit voordeel van beleefd. De
gehele eerste wereld is er eigenlijk door te
gronde gegaan. Want toen de zonen Gods de
dochters der mensen begonnen aan te zien,
dat ze schoon waren en er mee trouwden, is
de grote afval begonnen. Laten onze jonge
mensen hier zich gewaarschuwd weten. Want
menige jongen is al met een werelds meisje
getrouwd, waardoor hij voor de kerk ver-
loren raakte. Dat geldt natuurlijk ook van de
meisjes, die met jongens aan gaan spannen
die van God en Zijn gebod niet willen weten.
De gevolgen blijven dan ook niet uit. Want
die meisjes zijn dan ook niet zelden voor de
kerk verloren en de kinderen die uit dat
soort gemengde huwelijken voortkomen, wat
moet daar van terecht komen?

Paulus heeft niet voor niets geschreven, dat
men geen juk aan moet gaan met een onge-
loof. Want dan is dat een ongelijk span en
daar komt meestal niet van. Er zullen er
natuurlijk wel zijn, die van het tegendeel
getuigen, namelijk dat het toch nog goed is
terecht gekomen. Die mogelijkheid wil ik
helemaal niet uitsluiten. Ruth de Moabi-
tische is tenslotte ook iemand van heidense
afkomst geweest en is nog een moeder in
Israël geworden. Doch deze dingen zijn uit-
zonderingen, die de regel bevestigen. En op
uitzonderingen moeten we niet rekenen.
Aan de regels die God ons in Zijn woord
voorschrijft, hebben wij ons zelf te houden.

De hervormingsarbeid van Ezra viel bij veel
bewoners niet in de smaak. Zij schreven een
brief naar Arthasasta, de koning van Perzië,
met de vraag of hij eigenlijk wel wist, wat er

aan de hand was. Want de Joden stonden
vanouds bekend als een oproerig volk. En dat
was nu bezig om Jeruzalem te herbouwen.
En als dat door zou gaan, zo lieten de briefschrij-
vers het voorkomen, dan zou dit tot schade
wezen van de koning, en ook van zijn ge-
trouwe onderdanen, die zij zeiden te zijn.
Die briefschrijvers waren Rehun, de kansel-
lier en Samsai, de schrijver. En nog meer
anderen; zij vormden een heel complot. Zie
Ezra 4.

Het waren ongelovige mensen, die de kerk
probeerden zwart te maken. Ik geloof dat ik
het zo wel zeggen mag. En dan kan elke lezer
wel de toepassing maken. Want als de kerk in
een opbouwperiode leeft, dan komt de vijand
nog in het geweer. En dan is de laster altijd
een heel gewild wapen, wat zelden zonder
succes wordt gebruikt.

Want koning Arthasasta liet het in de boeken
onderzoeken, gelijk men hem dit aanbevolen
had. En de kronieken toonden inderdaad dat
de Joden vanouds een volk waren geweest,
waar men voor op moest passen. Daar de
koning niet graag zijn inkomsten zag ver-
minderen, gaf hij bevel dat de opbouwwerk-
zaamheden gestaakt moesten worden. De
kwade tongen werden door hem geloofd. Het
is wonderlijk, maar het kwaad wordt nog
altijd graag geloofd. Laat een ieder zich hier
maar op onderzoeken. Als er iets kwaads
verteld wordt, verspreidt het zich meestal als
een lopend vuur. En als er iets goeds verteld
wordt, wordt het niet zelden door kwaad-
sprekerij weer besmeurd.

Toen de kwaadschrijvers per brief vernamen,
dat hun leugens door de koning werden
geloofd, sprongen zij op van vreugde. Haas-
tig hebben zij toen hun maatregelen genomen
om de verdere bouw van Jeruzalems muren
te beletten. Daardoor kwam het werk stil te
liggen. Ieder ging verder zijn eigen weg.
Ieder deed zijn eigen werk. Ieder zorgde
voor zijn eigen boterham, en de stad Gods,
Jeruzalem, werd niet gebouwd. De muren
waren en bleven een puinhoop. Zij boden de
bewoners een zeer trieste aanblik. De wereld
scheen het gewonnen te hebben. Of laat ik
het liever nog anders zeggen: De duivel
scheen het gewonnen te hebben. Want op de
achtergrond van deze geschiedenissen van
Nehemia moeten we natuurlijk zien de eeu-
wenoude strijd tussen slangenzaad en vrou-
wenzaad, tussen het rijk van de vorst der
duisternis en het koninkrijk Gods.

Dat is al een heel oude strijd. En die strijd
duurt nog voort. God heeft in deze wereld
nog zijn kerk. Daardoor doet Hij het Konin-
krijk komen. Die kerk is naar het aanzien
maar klein, machteloos in zichzelf. De wereld
daartegenover is zeer machtig. Wanneer men
naar de vijanden kijkt, is voor de kerk alles te
vrezende. En hoe menigmaal wordt niet naar
de vijand gekeken, ook in onze tijd. Wie
slaakt niet de verzuchting, als het welzijn
van Sion hem ter harte gaat: Wat moet er van
terecht komen?

Inderdaad, wat moet er van terecht komen?
Als de duivel het alleen voor het zeggen had,
dan zou het voor de kerk een verloren zaak
zijn. Doch gelukkig is het laatste woord niet
aan de wereld, niet aan de Gode vijandelijke
macht.

Dat heeft de geschiedenis de eeuwen door
geleerd. Want heel wat wereldrijken zijn ten
onder gegaan, doch het rijk van God is blij-
ven bestaan.

Dat is in de dagen van Nehemia zo geweest.
Zijn geschiedenissen zullen het ons laten
zien. En dat is in de dagen waarin wij leven,
nog zo.

Nehemia heeft in dit verband een wonder-
lijke naam gedragen. Want zijn naam bete-
kent: Jehova vertroost! Jehova, dat is de
HEERE, dat is de getrouwe verbondsgod. Dat
is die God, die niet feilen zal in Zijn trouw,
noch Zijn verbond ooit schenden. Hij zal
niet herroepen wat Hij eenmaal heeft uit-
gesproken. Wat uit Zijn lippen ging blijft vast
en onverbroken. Zo heeft de HEERE Nehe-
mia gebruikt om in zijn dagen de ware Sio-
nieten te troosten. Zo zijn de geschiedenissen
van Nehemia nog tot troost voor een ieder
die een levend lid van de christelijke kerk

mag zijn. Want de HEERE zal in dit moeilij-
ke leven, Zijn gunst- en erfvolk nooit begeven.
Is dat ook voor jullie tot een troost, in deze
wereld die al meer van God vervreemd?
Voor ditmaal eindigen we met deze vraag.
Hij is onze overdenking wel waard.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. En

VERTAALWERK (ook kaarten/brieven)
TAALESSEN (individueel/groepen)
CORRECTIEWERK / TOLKENDIENSTEN
TYPEWERK

In/uit: Ned., Duits, Engels, Frans, Deens, Noors,
Zweeds, Bulgaars, Pools, Roemeens, Russisch,
Servokratisch, Tsjechisch, Afrikaans verzorgt voor
u

Drs. A. Pellegrin

CHRISTENTAALKUNDIGE

Valkenhof 33 - 9291 BE Kollum

Tel. 05114 - 1881.

Niet-zakelijke correspondentie speciaal tarief.

Wel eens op

TEXEL

geweest?

Beslist de moeite waard.
Bos, duinen, zee, vogel-
broedplaatsen,
visgelegenheden, etc.,
en ... rust.

U kunt op

'DE VERRASSING'

gebruik maken van

volledig pension voor
groot en klein.

Prijzen v.a. f. 285,- p.w.

Of u kunt kiezen voor
een bungalow met alle
comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers
speciale voor- en
naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze
kleurenfolder aan.

Tel. 02223-661 of 391.

**SLAPELOZE
NACHTEN?**

Onze plantaardige
zenuwtabletjes
werken rustgevend en
kalmerend, bevor-
deren een goede
nachtrust en ver-
sterken het zenuw-
gestel!
Kuur voor een maand
f. 20,-.

**DROGISTERIJ
SIKKING**

Barvoetestraat 5,
2011 WL Haarlem
Tel. 023 - 312882/
324606.
Postgiro 190609.

Dagje uit met de verenig-
ging?

Een bruikbaar idee:
een vleesfondue-avond
een vorstelijk lopend
buffet; een stijlvol ver-
zorgd diner of koffie-
tafel in 'IRENE'; gezell-
ig, vakkundig, betaal-
baar en ... in eigen
kring!

HOTEL - REST.

'IRENE'

Fam. Bostelaar

ELSPEET

tel. 05779 - 1236

Bejaarden die (evt. tijde-
lijk) verzorging behoeven,
bieden wij plaats in ons
particuliere tehuis.

HUIZE

'Edelweiss'

Kortenburglaan 4,
3941 HR Doorn.
Telefoon 03430 - 12534

■ U wilt in een princi-
piele, huiselijke sfeer
UITRUSTEN, aanster-
ken, op verhaal komen
of zo maar enige ge-
zelligheid vinden?

Bel dan eens in Drie-
bergen 03438 - 12466.
Geen TV of radio, wel
prima verzorging, ook
dieet. Op doktersadvies
evt. met rijksbijdrage tot
90%. "Repos Ailleurs".

**Uitgeverij
Boekhandel
G. KOOL**

Het adres voor
al Uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385 - 13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

Een verantwoord adres voor al uw

**Huishoudelijke
APPARATEN**

- de BESTE merken voor een lage prijs.
(SIEMENS, ESTA, GRAM, LIEBHERR,
MIELE, VELO)
- service en bezorging door heel Nederland.

VINK-WITGOED-WESTBROEK
Dr. Wellferweg 17 - Westbroek - Tel. 03469 - 1459, b.g.g. 1209